

Teresa Marcinów

"Polityka imigracyjna Izraela",
Remigiusz Sosnowski, Warszawa
2014 : [recenzja]

Wschodnioznawstwo 8, 387-389

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Remigiusz Sosnowski, *Polityka imigracyjna Izraela*,
Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2014, ss. 159
(Teresa Marcinów)**

„Niepewność” – takim słowem można określić losy narodu żydowskiego. Pasuje ono równie dobrze do opisanego otoczenia geopolitycznego państwa Izrael. Podjęto już wiele prób naukowego przedstawienia sytuacji panującej w Palestynie, a w tym roku trafiła na półki księgarskie pozycja autorstwa Remigiusza Sosnowskiego nosząca tytuł „Polityka imigracyjna Izraela”. Autor swoją monografią dopełnia dostępny czytelnikom obraz historii współczesnego państwa Izrael i poszerza stan wiedzy z zakresu polityki imigracyjnej prowadzonej przez ten kraj. Warto podkreślić, że tematyka podjęta w publikacji ma charakter nowatorski, a opisanie zagadnień polityki imigracyjnej nie doczekało się do tej pory odrębnego omówienia. Autor wypracował dobór metod badawczych, zgromadził materiał źródłowy i twórczo podszedł do realizacji tematu. Można mieć nadzieję, że praca stanie się istotnym punktem odniesienia dla kolejnych badań podejmowanych przez naukowców.

Monografia R. Sosnowskiego ma przejrzystą strukturę, składa się z trzech rozdziałów, jest opatrzona wstępem, zakończeniem oraz interesującym wykazem bibliograficznym.

W pierwszym rozdziale, noszącym tytuł *Uwarunkowania* autor podejmuje się wnikliwego opisu czynników religijnych, ideologicznych, takich jak syjonizm, antysemityzm oraz czynniki psychiczne, a także zagadnienia wewnętrznych i zewnętrznych problemów demograficznych.

Można odnieść wrażenie, że autor przeakcentował znaczenie czynnika religijnego. Już samo zaangażowanie Żydów w wyznawanie wiary przodków jest tak różnorodne, że sama ilość odłamów religijnych może wskazywać na odmienne rozumienie kwestii zasiedlania Ziemi Świętej. Sprawa utrzymywania równowagi między skrajnymi poglądami natury religijnej jest żywo dyskutowana w filozofii żydowskiej. Z jednej strony pojawiają się poglądy odrzucające nowoczesność i pobłażliwe podejście do asymilacji, a z drugiej liberalne głosy nadmiernej postępowości¹. Oryginalnym i częściowo słusznym pomysłem jest omówienie antysemityzmu i czynnika psychologicznego, ale budzi niezrozumienie tego typu

¹ D. H. Frank, O. Leaman, *Historia filozofii żydowskiej*, Kraków 2009, s. 912-913.

połączenie dwóch obszarów tematycznych. Można odnieść wrażenie, że autor chce opisać przeżycia emocjonalne towarzyszące przemieszczaniu ludności po II Wojnie Światowej. Proponowane przez autora bardzo ascetyczne tytuły rozdziałów (*Uwarunkowania, Cele, Środki realizacji*) stanowią o wyrazistym podziale tekstu. Jednak omawiany podtytuł: *Antysemityzm i czynnik psychologiczny*, nie ułatwia realizacji tematu omawianej, składowej książki.

W drugim rozdziale – *Cele* – autor podjął rozważania na temat celów polityki imigracyjnej Izraela.

Ta część książki w sposób szczególnie wartościowy koncentruje uwagę na zagadnieniu świadomego budowania Narodu. Jest to polityka intensywnie obecna od początków trwania państwa Izrael. Autor przytacza liczne przykłady reakcji na odmienność imigrantów, którzy z jednej strony są mile widziani, a z drugiej nie zawsze dopuszcza się małżeństwa mieszane (nawet w ramach stwierdzenia pochodzenia żydowskiego). Asymilowanie nowych członków społeczeństwa rodzi wiele napięć. Społeczeństwo izraelskie boryka się bowiem z problemem specyficznych chorób związanych z bliskością genetyczną mieszkańców. Warto zauważyć, że Izrael, to państwo, które jako pierwsze wprowadziło prawe uregulowania procedury *in vitro* i prawdopodobnie najsukuteczniej radzi sobie z problemem bezpłodności stosując w tym celu najnowszy zdobycze technologii. W tym kontekście mile widziana byłaby prognoza konsekwencji wprowadzanych zmian.

Trzeci rozdział nosi tytuł: *Środki realizacji*, dotyczy sposobów realizacji polityki imigracyjnej Izraela. Rozdział ten jest poświęcony wnikliwej analizie zmian zachodzących w tym obszarze polityki. Jest to część książki, w której znajdują się rzadko, a niekiedy wcale nieomawiane kwestie. Autor gruntownie omawia na kolejnych stronach książki następujące zagadnienia: ustawodawstwo i problem braku jednolitej konstytucji, działanie Agencji Żydowskiej, rola i znaczenie Ministerstwa Aliji i Absorpcji, programy propagujące etniczną tożsamość (Taglit, Masa) oraz działanie Izraelskich Linii Lotniczych El Al. Dotychczas nikt w Polsce nie interesował się tymi zagadnieniami. Zaprezentowany przez autora przegląd tematów sprawia, że lekturę można zaliczyć do wyjątkowo interesujących pozycji książkowych.

Walorem książki jest również jej język. Praca jest napisana rzetelnie, co w połączeniu z interesującymi zagadnieniami powoduje, że czyta się ją z dużą ciekawością. Naukowiec prezentuje poglądy w sposób klarowny, sprawnie posługuje się słowem pisanym i starannie dobiera argumenty i przykłady.

Dla autora omawianej pracy zaprezentowana tematyka jest głównym nurtem zainteresowań, co jasno wynika z życiorysu pana Remigiusza Sosnowskiego. Autor wykazał się w niniejszej książce pracą ogromną znajomością tematu, zaangażowaniem naukowym i rzetelną analizą zgromadzonych danych. Z pewnością brakowało w polskiej literaturze takiego opracowania zagadnienia imigracji. To co czyni pracę wyjątkową, to fakt, iż zawiera ona dodatkowy walor w postaci oso-

bistych doświadczeń autora (imigranta w Izraelu w latach 2011-2012). Nadaje tym samym książce naukowej ożywcze spojrzenie jakie wnosi refleksja podróżnika. Książka jest godna polecenia.